

GLG

GG - Bled
GG - Kranj
ALPLES - Železniki
JELOVICA - Škofja Loka
LIP - Bled
ZLIT - Tržič
AERO-CELULOZA - Medvode
GRADIS-LIO - Škofja Loka

Leto X - št. 1 - 1987

GLASILO SESTAVLJENE ORGANIZACIJE: ZDRUŽENO GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO » G L G « BLED

Gozd le od daleč zgleda zdrav

To, kar smo do nedavna le slutili, postaja resničnost. Pred očmi nam umira narava, naše največje naravno bogastvo - gozd. »Zelena kuga«, kot nekoliko senzacionalistično imenujemo umiranje gozdov, je tudi pri nas tako kot v vsej Srednji Evropi in tudi drugod na uničujočem pohodu. Podatki iz raziskave, ki jo je v sodelovanju s slovenskimi gozdnimi gospodarstvi pripravil inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo in je zajela 1207 rastiščnih ploskev, so zastrašujoči: 54 odstotkov dreves, ki so bila zajeta v popis, kaže odklone od normalnega stanja in izgleda. 7,5 odstotka dreves že propada, 6,8 odstotka je zelo ogroženih. Najslabše je stanje na slovenjegraškem območju, v okolici Šoštanja in na Ravnah na Koroškem. Na Gorenj-

skem, kjer je težko ločiti posledice »zelenih kug« od posledic viharja in žledu, so bolj prizadeti gozdovi v kranjskem kot v blejskem gozdnem gospodarstvu. V kranjskem sta ogroženi dve tretjini dreves, propada pa že vsako trinajsto drevo; v blejskem je ogrožena dobra polovica drevja, propada pa vsako triindvajseto drevo. Najbolj je poškodovana jelka, sledi ji smreka.

Znanstveniki, ki preučujejo ta pojav, so enotnega mnenja, da bo le manjše onesnaženje zraka odločilno upočasnilo ali zaustavilo propadanje gozdov. Vsi drugi ukrepi, ki jih onesnaževalci navajajo v svojo obrambo (gnojenje gozdov, sajenje odpornejših drevesnih vrst) so le »gozdarska kozmetika« ali otročavo govorjenje, saj znanost ne pri nas ne v svetu ne pozna drevesnih vrst, ki bi bile povsem odporne zoper onesnaženi zrak, kot tudi medicina ne zna »narediti« človeka, ki bi bil odporen proti raku in drugim boleznim.

Preberite

● 2. stran: razmišljanje Roka Gašperšiča, predsednika poslovnega odbora sozda GLG, o težavah v lesarstvu in o drugih problemih, ki pretresajo sozd;

● 6. in 7. stran: inventivna dejavnost v sozdu GLG, predvsem v lesarskih delovnih organizacijah;

● 8. stran: v močni konkurenci se je treba nenehno truditi za dohodek, pravi Matjaž Čepin, novi direktor Jelovice;

● 10. stran: tudi to se zgodi - sozd je tožil vlado za neizplačane izvozne spodbude

Aero posodobil papirni stroj

Posodobitev papirnega stroja v Aerovi temeljni organizaciji Tovarna celuloze in papirja Medvode je bila lani največja naložba v sozdu GLG. Z novo pridobitvijo bo tovarna povečala letno proizvodnjo papirja s 26 na 40 tisoč ton. Izdelovala bo samo papir boljše kakovosti: CF papir, premazni papir, ofset papir in drugo. Kakovost papirja ne bo tako nihala kot doslej, ker je proizvodnja računalniško krmiljena.

C. Robas

Zlit in Jelovica enoviti delovni organizaciji

Članici sozda GLG - Jelovica iz Škofje Loke in Zlit iz Tržiča sta novo leto začeli kot enoviti delovni organizaciji. Delavci Jelovice so se za to odločili 18. decembra lani, zaposleni v Zlitu pa že prej. (Več o tem v pogovoru z direktorjem Jelovice Matjažem Čepinom na strani in v zapisu na 10. strani.)

O smotnejši organiziranosti razmišljajo tudi v obeh gozdnih gospodarstvih.

SREČNO 1987

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Lesarstvo je v težkem položaju

Lesarstvo v Sloveniji je imelo lani v devetih mesecih za več kot 12 milijard dinarjev izgub ali skoraj štirikrat več kot v enakem obdobju predlani. V naši sestavljeni organizaciji so bile izgube lesarjev več kot petkrat večje, vendar je bil delež izgub v celotnem prihodku naših članic le 1,7-odstotni, v Sloveniji pa kar 4,3-odstotni. Sicer pa so se izgube v celotni slovenski izgubi povečale štirikrat manj kot v lesarstvu.

Že ti podatki dovolj nazorno pokažejo, da se lesarstvo nahaja v mnogo težjem položaju kot ostale gospodarske panoge. Na to smo opozarjali že lani, problematiko pa sta obravnavala tudi Gospodarska zbornica Slovenije in republiški izvršni svet. Položaj je marsikje še slabši, kot je razvidno iz polletnih in devetmesečnih poslovnih rezultatov. V nekaterih zelo velikih lesarskih organizacijah združenega dela je položaj že alarmanten – toliko bolj, ker so z namenom, da bi ohranile »manevrski prostor« za izboljšanje poslovanja, slabe rezultate z računovodskimi, a zakonitimi možnostmi, prikrili ali olupili.

V GLG so tri panoge, ki so medsebojno organizacijsko in poslovno povezane. V vseh treh se gospodarska uspešnost slabša – ne le v lesarstvu, temveč tudi v gozdarstvu in v proizvodnji celuloze in papirja. Ko analiziramo vzroke v vsaki od treh panog,

ugotavljamo, da so različni, posledice pa so pri vseh treh podobne. V sestavljeni organizaciji bomo zato še posebej veliko pozornosti posvetili oblikovanju in izvajanju predsanacijskih in sanacijskih programov v tistih delovnih organizacijah, ki že imajo izgubo ali se ji približujejo.

Pogoji gospodarjenja so se za lesarstvo bolj poslabšali kot sicer za gospodarstvo, predvsem zaradi sprememb **devizne zakonodaje**, ki ne spodbuja izvoza. Lesarji pa ustvarijo z izvozom precej večji delež prihodka kot ostali deli gospodarstva. Če gre za izvoz na ameriški trg, na katerem veljajo leto dni dolgi plačilni roki in je rast tečaja dolarja trikrat počasnejša od rasti inflacije (in stroškov proizvodnje), je položaj še toliko slabši. To velja predvsem za Alples, ki ima sicer skromnejši delež izvoza v celotnem prihodku, vendar ima prav zaradi izvoza v Združene države Amerike največjo izgubo med članicami sozda GLG. Velik problem je tudi neugodno **financiranje obratnih sredstev**, za katere je treba najemati vedno več posojil. Skoraj vsi elementi gospodarjenja ob tričetrtletju realno zaostajajo za predlanskimi, izjema so le sredstva za osebne dohodke. Čeprav so porasla prek resolucijskih in tudi iz gozdarstva. Iz delovnih organizacij, ki imajo izgubo, odhajajo tudi strokovnjaki, kar položaj še poslabšuje. Osebni dohodki v lesarstvu so bili tudi vedno nižji od povprečja gospodarstva.

Naše gozdove je v zadnjih dveh letih prizadelo več naravnih ujm – katastrofalni vihar, žled, lubadarji in drugi škodljivci. Zaradi onesnaženega zraka umira gozd. Posledice so znane: lesna industrija dobiva manj kakovosten les, stroški so višji, potrebno je več gozdnogojitvenih del in tehničnih naložb.

Kako naj se ob vsem tem organiziramo, preusmerimo, moderniziramo; kakšno naj bo naše delovanje, naša strategija?

Dejavnost sozda GLG ima na Gorenjskem pomembno vlogo. Imamo surovino za pretežni del proizvodnje, večina programov je na sedanji čas in tudi za bližnjo prihodnost tržno dobro zastavljenih. Članice se reorganizirajo, da bi bile poslovne učinkovitejše in uspešnejše. Zlit in Jelovica sta leto 1987 začeli kot enoviti delovni organizaciji, Alples je že predlani zmanjšal število temeljnih organizacij, primernejšo organiziranost iščejo tudi v gozdarstvu. Naše članice so v zadnjih letih posodobile večino proizvodnje, z nadaljnjim izpopolnjevanjem opreme pa bo treba slediti tehnološkemu razvoju, novim materialom in novostim pri oblikovanju. Proizvodne zmogljivosti so zadosti velike, celo prevelike za domače potrebe, zato je nujna tudi za prihodnost usmerjenost v kvaliteten izvoz. Prav zaradi prevelikih zmogljivosti jugoslovanske lesne industrije, bo na domačem trgu in v izvozu prišla do izraza totalna konkurenca med proizvajalci.

V Analizi o nadaljnji organiziranosti sozda GLG, ki jo pripravljamo, bomo določili novo strategijo skupnega in posamičnega delovanja v naslednjem obdobju. Desetletno skupno delovanje je že mnogokrat potrjeno, da je enotni in povezani nastop ter usklajeni razvoj učinkovitejši od razdrobljenega, posamičnega.

Poslovno leto 1986 bosta verjetno dve delovni organizaciji sklenili z izgubo. Naj to ne zagreni naših delavcev! Ponovil bom besede, ki jih je izrekel direktor ene od naših članic: »Najprej bomo pomagali našim, saj smo vendarle kot družina.«

Rok Gašperšič

e 191101308

NAŠE USMERITVE
V LETU 1987

Izkoristimo vse možnosti za boljše gospodarjenje

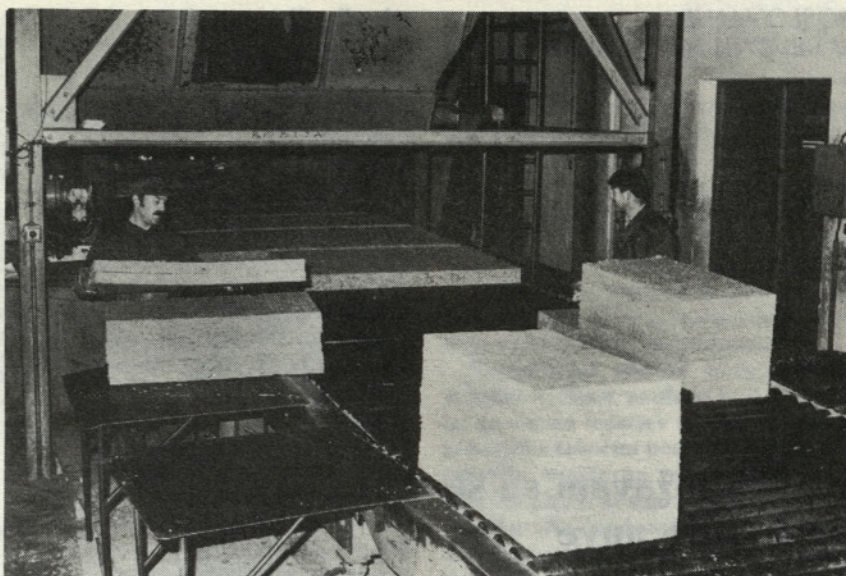
Z uveljavitvijo nove devizne zakonodaje v začetku leta 1986 se je položaj slovenskih lesarjev po pričakovanju še poslabšal. Težko je oceniti rezultate lesarskih članic sozda GLG, vendar so v primerjavi s slovenskimi po izkazani izgubi v nekoliko ugodnejšem položaju. Vzroki za slabe rezultate lesarjev so: neustrezen odnos družbe do izvoznikov, oskrba s hlodovino slabe kakovosti, nizka pokritost z lastnimi obratnimi sredstvi in neugoden položaj celotnega jugoslovanskega lesarstva, ki si nelojalno konkurira na domačem trgu.

LANI SMO DOSEGLI NEKAJ POMEMBNIH REZULTATOV

Gozdarski organizaciji, ki sta v letu 1986 zmanjšali blagovno proizvodnjo, sta prodajo gozdnih sortimentov v večjem deležu usmerili lesarjem in Aero Medvode, kar je bila želja že ob združevanju v sozd. Lani je bilo nenaadnje tudi na časopisnih straneh manj člankov o medsebojnem obdobjevanju članic. Skupaj smo pripravili podatke za skupne programe izvoza pohištva in montažnih hiš. Da bi razširili trg, smo gorenjskim hotelirjem predstavili možnost lesarskih organizacij pri opremljanju notranjih prostorov. To pa, žal, ni bilo podprto z nadaljnjimi komercialnimi obdelavami. Vse članice so združevale denar za Aero Medvode, ki posodablja papirni stroj. Oprema, ki so jo v Alpesu, Jelovici in LIP-u kupili z IFC kreditom, je že vključena v proizvodnjo.

Posledice naravne ujme čutijo tudi lesarji

Z doseženimi rezultati pri oskrbovanju s hlodovino ne moremo biti zadovoljni. Količini preležane hlodovine so se pridružile še večje količine lesa, ki ga je napadel lubadar, ter lesa z žledolomnega področja. Prizadeva-

nja gozdarjev, da bi zmanjšali količine manj kakovostnega lesa, so bila otežena zaradi pomanjkanja sekačev, izredno ugodnih klimatskih možnosti za razmnoževanje lubadarja in zavoljo administrativno določenih cen, ob katerih je bilo težko stimulirati kakovost lesa. Članice sozda so tudi lani prispevale Gozdnemu gospodarstvu Kranj 4,4 odstotka od prodajne vrednosti lesa za nujne naložbe v izgradnjo gozdnih cest in vlek ter za biološke naložbe, pa čeprav so bile v težkem finančnem položaju. Gozdnemu gospodarstvu Kranj je za odpravo posledic vetroloma, še bolj pa žledoloma, zmanjkalo denarja, s katerim bi si ustvaril možnosti za odpravljanje posledic. Načrtovano povečanje števila zaposlenih in izboljšanje kadrovske strukture se ni uresničilo. Nasprotno: število zaposlenih v sozdu se je celo zmanjšalo. Problematično je predvsem to, ker lesarstvo zapuščajo delavci, ki so usposobljeni za opravljanje zahtevnejših del. Slabšanje kadrovske strukture, kar je odraz neugodnega položaja lesarstva, bo tudi v prihodnje slabo vplivalo na prizadevanja za izboljšanje stanja.

LETOS NAM NE BO LAHKO

Težki pogoji gospodarjenja se bodo nadaljevali tudi letos. Gozdarji se bodo prizadevali, da bi izboljšali gozdni red. Lesarji pričakujejo nekoliko boljši položaj s sprejemom skupnih izvoznih programov. V Aero Medvode bo začel obratovati obnovljeni papirni stroj, vendar tako ugodnih rezultatov kot v preteklosti tudi v tej panogi ne bo mogoče več dosegati...

Položaj, v kakršnem smo se znašli, nas sili, da izkoristimo vse možnosti za boljše gospodarjenje, ki jih v sozdu še imamo.

● Pridobivati moramo kakovostnejše gozdne sortimente in odpraviti škodo, ki je nastala zaradi nespoštovanja gozdnega reda, preprečiti slabo gospodarjenje z zasebnimi gozdovi in tudi na ta način povečevati dohodkovno učinkovitost gozdarstva in lesarstva. Rešiti moramo problem pomanjkanja delovne sile, predvsem gozdarskih delavcev, in uvesti materialno stimulacijo, s katero bi nagrajevali kakovost lesa.

● Dogovorjeno moramo uresničevati, si medsebojno zaupati in dosledno izvajati načelo, da je treba primerno hlodovino razžagati na najbližji žagi.

● Bolje moramo izkoriščati lesno maso, natančneje sortirati ostanke na žagah in jih ločiti za predelavo v celulozo in za energetske namene.

● Zavzemati se moramo za večjo produktivnost, čeprav je to v lesarstvu težko, ker so osebni dohodki v tej panogi bistveno nižji kot v drugih.

Franc Dobida

POSLOVANJE
V DEVETIH MESECIH 1986

Starim težavam so se pridružile nove

Za članice sozda GLG so veljali v letu 1986 prav takšni pogoji gospodarjenja, kakršne v izhodiščih navaja osnutek razvojne resolucije za leto 1987: »Ukrepiti ekonomske politike in ekonomski sistem v svojem skupnem učinkovanju niso bili v oporo in podporo ciljem kakovostnejšega programskega in poslovnega napredka in dohitevanju tehnološkega razvoja razvitega sveta. Zato so pogloblitve značilnosti leta 1986 močna gospodarska nestabilnost z visoko inflacijo, ki ji ni primera v Evropi, zmanjšana vključenost slovenskega gospodarstva v mednarodno menjavo, predvsem na račun manjšega izvoza, ter neskladnosti med posameznimi oblikami porabe. Neskladnosti so tudi posledica obračunskih tehnik v izkazovanju dohodka v pogojih visoke inflacije, ki ob skromnih gospodarskih učinkih omogočajo zajedanje v družbeno premoženje. Nedoslednosti v obračunskem sistemu in ekspanzivna kreditno-monetarna politika tako dodatno povečujejo inflacijske pritiske in prispevajo k vse bolj uveljavljenemu inflacijskemu načinu gospodarjenja in življenja.«

DEVIZNA ZAKONODAJA »UDARILA« PO IZVOZNIKIH

V takšnih razmerah je bilo še posebej izrazito oteženo poslovanje tistih članic sozda, katerih glavna dejavnost je predelava lesa. Že starim težavam – nezadostna izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, nezadostna tehnološka razvitost in nezadostna kakovostna raven trženja doma in v tujini – so se pridružile še nove: izvoznikom, ki pretežno prodajajo na konvertibilni trg, se je z novo devizno zakonodajo bistveno poslabšal njihov dohodkovni položaj. Dotedanji zunanjetrgovinski režim je namreč izvoznikom omogočal dodatno akumulacijo, kar pa je s centralizacijo deviz skoraj povsem

odpadlo. Slab dohodkovni položaj lesarjev se je zaradi nedoslednega prilaganja tečaja dinarja inflacijskim gibanjem še poslabšal, na to pa so vplivale tudi cene surovin in materialo, ki še naprej naraščajo. Finančni položaj lesarjev se je sicer rahlo izboljšal v tretjem trimesečju – delno na račun večjih izvoznih spodbud, delno pa je na to vplivala tudi sezonska konica v gradbeništvu. To je zlasti značilno za **proizvajalce stavbnega pohištva**. Družbena stanovanjska gradnja še vedno nazaduje, dokaj dosti pa gradijo zasebniki, predvsem na račun posojil organizacij združenega dela in bank (na osnovi vezave deviz in dinarjev). V težjem položaju so **proizvajalci stanovanjskega pohištva**, ki tudi poskušajo visoke vhodne stroške in izdatke financiranja vračunati v končno ceno izdelkov. Prodaja tega pohištva je odvisna predvsem od kupne moči prebivalstva, medtem ko zanj skorajda ni mogoče dobiti posojila. Kupna moč je bila v letu 1986 zaradi rasti osebnih dohodkov nekoliko večja, varčevanje je bilo zaradi visoke inflacije nespodbudno, zato so ljudje praviloma svoje prihodke spreminjali v trajnejše dobrine, med katere pa poleg gradnje

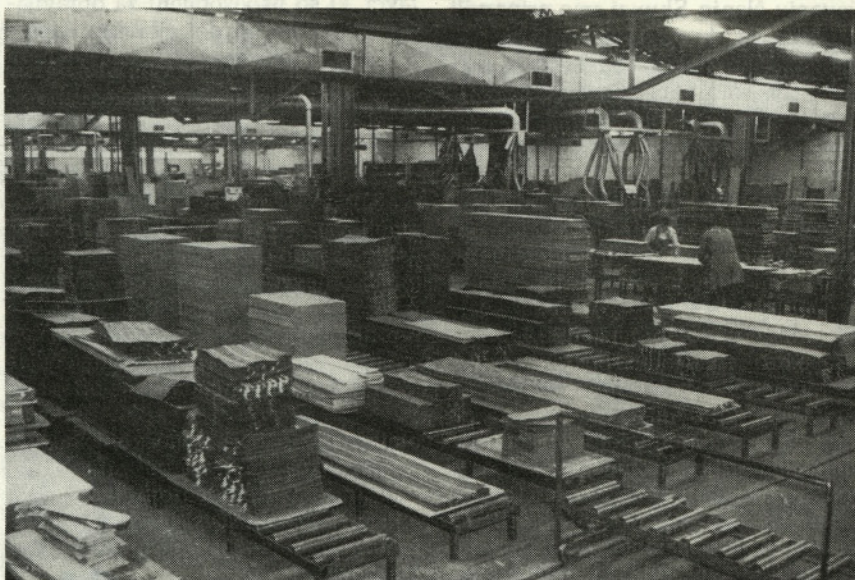
oziroma nakupa stanovanja sodi tudi notranja oprema.

SPREMEMBE OBRAČUNSKEGA SISTEMA IN »NAPIHOVANJE« DOHODKA

Realno oceno poslovnih rezultatov na osnovi periodičnih obračunov je bilo lani težko dati, saj so nanjo poleg različnih pogojev poslovanja vplivale še obračunske spremembe, po katerih je mogoče efekte revalorizacije zalog nadomestiti z delom plačanih obresti za kredite za obratna sredstva. Ta možnost je lahko odločilno krojila »doseženi dohodek« in je vplivala tudi na to, da so lahko posamezne delovne organizacije med letom ali ob koncu devetmesečja dejanski negativni poslovni rezultat spremenile v pozitivnega. Ob vsem tem je nesporno, da je zelo težko primerjati posamezne gospodarske kazalce med članicami sestavljene organizacije.

Če torej odmislimo omenjeno možnost »napihovanja« dohodka, potem so bili v prvih devetih mesecih leta 1986 v primerjavi z enakim obdobjem leta 1985 doseženi indeksi rasti, kot jih prikazuje tabela.

Elementi	Lesna industr.	Gozdarstvo	Tovarna c. in pap.	Sozd »GLG« skupaj
Celotni prihodek, od tega:	187	166	174	180
prihodki na tujem trgu	157	317	256	181
Porabl. sredstva, od tega:	185	160	179	179
materialni stroški	173	160	181	173
Doseženi dohodek	197	178	156	183
Obveznosti iz dohodka	207	165	141	185
Doseženi čisti dohodek	191	188	160	183
BOD	221	196	224	215
Neto akumulacija	-	178	126	117
Bruto sred. za reprodukcijo	104	179	168	150
Št. zaposlenih po vk. urah	97,4	99,1	101,3	98,1

Iz tabele je razvidno, da so vsi elementi gospodarjenja z izjemo sredstev za osebne dohodke ter za skupne in splošne družbene potrebe v devetih mesecih minulega leta zaostajali za inflacijo. Realno slabši rezultati v **lesni industriji** (v primerjavi predlanskim tričetrtletjem) so pogojeni s slabšo izrabo razpoložljivih zmogljivosti, z manjšo delovno motivacijo spričo nenehne rasti življenjskih stroškov in z malodušjem v delovnih kolektivih. Večina članic je lani v treh četrtinah leta močno zmanjšala proizvodnjo **žaganega lesa**, kar pa je vplivalo tudi na manjši obseg nadaljnje predelave. Lesarji z obstoječimi proizvodnimi programi ne dosegajo na tujih trgih spodbudnih dohodkovnih rezultatov; na njihov položaj pa močno vpliva najemanje kratkoročnih posojil po vse bolj realnih obrestnih merah za financiranje zalog.

Gozdni gospodarstvi Kranj in Bled sta v lanskih prvih devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem leta 1985 za 13 odstotkov zmanjšali obseg blagovne proizvodnje gozdnih sortimentov. Znižanje je posledica nadpovprečno visoke sečnje in prodaje lesa v preteklih dveh letih, ko sta gorenjske gozdove prizadejala vetrolom in žledolom. Naravni ujmi sta neugodno vplivali tudi na poslovne rezultate gozdnih gospodarstev; deloma pa so nanje vplivale tudi težave z lubadarjem oziroma z njim povezana slabša kakovost oddanega lesa. Ob tričetrtletju so bili finančni rezultati celo boljši od fizičnih, saj so gozdarji del ob koncu leta 1985 dobavljenega lesa, za katerega so s stroški bremenili predlanski poslovni rezultat, upoštevali šele pri lanskem obračunu. Tričetrtletni gospodarski rezultati bi bili lahko boljši, če bi cene gozdnih sortimentov sledile splošnemu gibanju cen.

Tovarna celuloze in papirja v Medvodah se je lotila rekonstrukcije papirnega stroja. Za naložbo so velik del sredstev združili porabniki papirja (za nadaljnjo predelavo), drugi poslovni partnerji in dobavitelji opreme. Tovarna dosega po posodobitvi obrata celuloze dobre poslovne rezultate, vendar visoki stroški vse bolj bremenijo do nedavna visoko akumulativnost proizvodnega programa. Ta je izničena zlasti pri izvozu, kjer s cenami ne pokrivajo niti proizvodnih stroškov. K sorazmerno ugodnim poslovnim rezultatom Aera Medvode je pripomogla tudi nižja cena porabljenega plina.

IZVOZ NAZADUJE

Lanski tričetrtletni gospodarski rezultati so pokazali nazadovanje izvoza, kar pa je bilo značilno tudi za ostalo slovensko gospodarstvo. Manjši obseg prodaje na tuje je predvsem posledica ekonomske politike, ki ne spodbuja zadosti izvoza, predvsem na Zahod. Tudi spremembe v začetku poletja niso bistveno izboljšale dohodkovnega položaja izvoznikov.

Za delitvena razmerja do tričetrtletja minulega leta je značilen visok porast izplačil za osebne dohodke, ki nimajo realne podlage v ustvarjenem dohodku. Problematika osebnih dohodkov je še posebej pereča pri izvoznikih, pri katerih nižja dohodkovna učinkovitost zmanjšuje možnosti za spodbudnejše nagrajevanje delavcev. Takšno omejevanje pa ima lahko za posledico odhajanje dobrih delavcev in strokovnjakov.

Članice sozda so v devetih mesecih minulega leta 34 odstotkov dohodka namenile za obveznosti iz dohodka, 70,6 odstotka dohodka pa so razporedile za čisti dohodek, kar pomeni, da

so razporedile preveč dohodka. Razlika - 4,6 odstotka oziroma 639,4 milijona dinarjev - pomeni izgubo, ki sta jo v prvih devetih mesecih minulega leta »prigospodarili Alplesova temeljna organizacija Lesna proizvodnja (605,5 milijona dinarjev) in Zlitovna temeljna organizacija Pohišstvo-tapetništvo (33,9 milijona dinarjev). Izguba je vplivala tudi na to, da je sozd GLG v tričetrtletju namenil v poslovni in rezervni sklad precej manjši delež čistega dohodka kot prejšnja leta.

Natančnejša analiza gospodarskih rezultatov članic sozda je tudi pokazala, da večina lesarjev (podobno kot ob polletju) s tekočim poslovanjem ne zagotavlja enostavne reprodukcije, kar kaže na pojav, ki smo ga navedli že na začetku: »Neskladnosti so tudi posledica obračunskih tehnik v izkazovanju dohodka v pogojih visoke inflacije, ki ob skromnih gospodarskih učinkih omogočajo zajedanje v družbeno premoženje.«

Zoltan Smodiš

aero

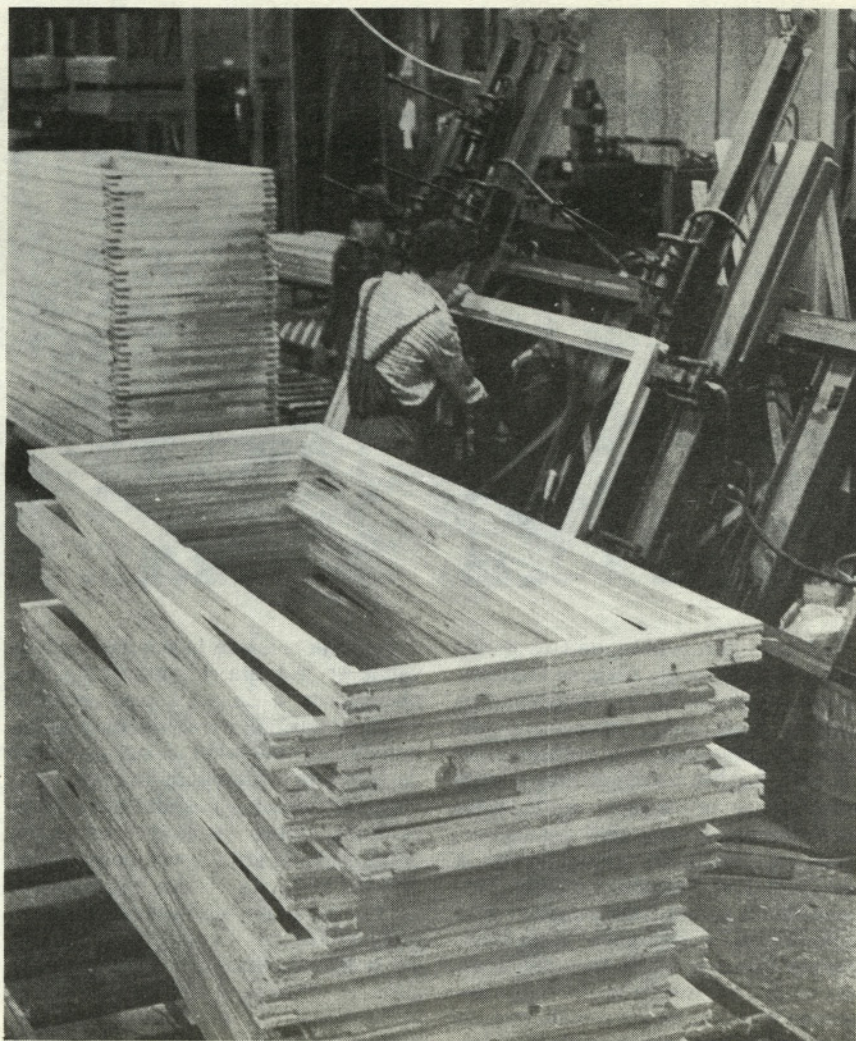
INVENTIVNA DEJAVNOST V SOZDU GLG

Inovacije so osnova za tehnološki razvoj

Recepti za večjo gospodarsko, inovacijsko ustvarjalnost, zapisani v političnih spisih in družbenih kritikah, so neučinkoviti. V Jugoslaviji na leto le dva od stotih delavcev predlagata novosti in izboljšave v proizvodnji in na drugih področjih dela, v državah, s katerimi se radi primerjamo, šest, v razvitih deželah 25 do 50, na Japonskem, denimo, še več.

Med letošnjimi, lanskimi predlanskimi dobitniki Kidričevih nagrad in nagrad za izume in tehnične izboljšave zamašimo iščemo delavce s področja gozdarstva in lesarstva. To sicer ne pomeni, da v teh gospodarskih panogah ni novosti, izboljšav in izumov; res pa je, da sta inovacijska dejavnost in množična inventivnost še na razmeroma skromni ravni. V Alpesu je bila predlani stopnja inventivnosti, ki se meri s številom inventivnih predlogov na sto delavcev, sedem, v škofjeloški Jelovici pet, v tržiščem Zlitu okrog tri, v blejskem LIP-u manj kot ena, v gozdnih gospodarstvih Kranj in Bled takšnih predlogov sploh ni bilo. Med 55 delovnimi organizacijami s področja gozdarstva in lesarstva v Sloveniji, ki so odgovorile na vprašalnik o inventivni dejavnosti, je od izboljšav in novosti največ gospodarske koristi imela Jelovica (188 milijonov dinarjev), Alpes 19 milijonov, LIP 1,6 milijona, Zlit 543 tisoč dinarjev.

V gospodarskih razmerah, ko ne gre vse po načrtih, se delavcev – tudi najbolj ustvarjalnih – že letova škodljivo malodušje. Zveza društev inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije je prav z namenom, da bi spodbudila ustvarjalno delo in zmanjšala odpore pri uveljavanju novosti in izboljšav, pripravila preteklo leto na Bledu posvetovanje Inovacije kot osnova za tehnološki razvoj, s poudarkom na inventivnosti v gozdarstvu. V tej gos-

podarski panogi je namreč veliko možnosti za ustvarjalno delo, ne le v organizaciji dela in v tehnologiji, temveč tudi na biološkem področju dela, še zlasti pri izkoriščanju naravnih danosti, kjer pa se učinki inventivne dejavnosti pokažejo šele čez desetletja in stoletja. To je tudi razlog, ob še številnih drugih, da za tovrstno ustvarjalno delo ni posebno velikega zanimanja; dodatno pa inventivnost krnijo še zakoni, dogovori, v republiki sprejete strokovne rešitve in birokracija, ki se je bolj ali manj ugnezdila tudi v gozdarskih delovnih organizacijah.

ZLIT: predlani deset, lani štirje predlogi

Komisija za inovacije v tržiščem Zlitu je predlani obravnavala deset koristnih predlogov, ki so delovni organizaciji prinesli 544 tisoč dinarjev gospodarske koristi. Stroški uvedbe inovacij v proizvodnji so znašali 43 tisoč dinarjev, inovatorjem pa so izplačali 46 tisoč dinarjev nagrade. Inovacije so predlagali trije delavci s sedmo stopnjo strokovne izobrazbe, en delavec s peto stopnjo in šest delavcev s četrto stopnjo izobrazbe.

Lani je devetčlanska komisija, ki jo je imenoval delavski svet delovne organizacije, prejela in na sejah obravnavala le štiri koristne predloge. V Zlitu so lani dopolnili pravilnik o inovacijah v Zlitu in sprejeli tudi samoupravni sporazum o skupni inventivni dejavnosti v sozdu GLG Bled. – Matevž Lončar

JELOVICA: 14 milijonov dinarjev gospodarske koristi

V Jelovici se je inovacijska dejavnost po zelo uspešnem letu 1985 lani nekoliko umirila, vendar pa se je sama kakovost poslanih predlogov povečala, saj nekateri kažejo že povsem študijski pristop do reševanja problemov. V delovni organizaciji se še vedno pojavljajo posamezniki, ki inovatorje označujejo kot lovce na denar in pohlepneže na priznanja. Resnica je drugačna: izboljšave in novosti prinašajo delovni organizaciji gospodarske koristi, pomembne pa so tudi za uveljavitev in ugled v občini in v širšem prostoru.

V Jelovici so lani sprejeli 35 inventivnih predlogov, od teh 70 odstotkov za tehnično področje, 20 odstotkov za izrabo ostankov, 5 odstotkov za nove

izdelke in prav toliko tudi za prihranke pri surovinah. Zadnja leta ni bilo nobenega predloga za področje poslovanja, čeprav menijo, da se inventivna dejavnost ne sme omejevati le na tehnično področje. Predlogi so prinesli delovni organizaciji 14 milijonov dinarjev gospodarske koristi. Inovatorji so za novosti in izboljšave prejeli 280 tisoč dinarjev nagrad, razen tega pa še 600 tisoč dinarjev kot odškodnino za gospodarsko korist.

V Jelovici veliko razmišljajo, kako bi v naslednjih letih poživili to dejavnost. Poudarjajo, da bi morali v finančnih poročilih prikazovati inovacijski dohodek kot posebno kategorijo. Razmišljajo pa tudi o letnem natečaju za najboljše inventivne predloge in o posebnih stimulacijah za delovna okolja, v katerih delujejo najuspešnejši inovatorji. – **Matjaž Tičar**

ALPLES: kako delati razumno, gospodarno, bolje in ceneje

V Alplesu so lani do srede decembra prejeli 34 predlogov, od teh so jih 28 tudi uvedli v proizvodnjo. Predlogi so prinesli delovni organizaciji 21,5 milijona dinarjev gospodarske koristi, od katere so 6,7 odstotka oziroma 1,4 milijona dinarjev dobili inovatorji. Zanimiva je njihova izobrazbena struktura: pet je nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, skoraj polovica (28) je s poklicno šolo, 12 s srednjo, dva z višjo in sedem z visoko šolo.

Inovatorja **Jernej Bešter in Sašo Gartner** sta s predlogi, kako povečati uporabnost matric pri kaširanju, zmanjšala mesečno porabo matric z 20 na 15. Ob tem, da ena matrica stane 150 tisoč dinarjev, je lahko izračunati mesečni oziroma letni prihranek. Med

uspešne inovatorje lahko štejemo skupino remontnih delavcev iz LP-3,4 (**Rudi Habjan, Tomaž Eržen, Filip Tolar, Lojze Prezelj, Jože Dolenc, Franc Egart**), ki so z izboljšavo valjčne proge v žagalnici zmanjšali zastoje. Druga skupina remontnih delavcev iz LP-1 (**Janez Demšar, Ivo Golek, Lojze Nustran in Franc Lorber**) je z izboljšavo valjev na Bürkle liniji prihranila deviza za uvoz. Skupina delavcev iz tozda SE (**Marjan Golja, Andrej Bogataj, Alojz Koblar, Samo Primožič, Janez Fajfar, Boštjan Koblar, Stane Fajfar, Rastko Debeljak, Tone Demšar**) je s strokovnim delom prispevala k uspešni izdelavi in prodaji nove razrezovalke po licenci Holzma. **Rudi Habjan** se je izkazal z dvema tehničnima izboljšavama – pri stroju za izdelavo obročkov in pri uporabi pnevmatskih pištol v zaboju. Iz tozda LP-3 velja omeniti **Janka Jauha**, ki je z dvema tehničnima izboljšavama pripomogel h skrajšanju proizvodnega časa pri strojni obdelavi klubskih miz Dom, ter brusarje iz brusilnice (**Tone Mohorič, Filip Tolar in Milenko Prezelj**), ki vsako leto predelajo že izrabljena rezila (rezkarje, svedre, žage) v rezila za druge namene, s čimer prihranijo nekaj deviz.

Preobširno bi bilo naštevati še vse druge inovatorje, ki so z izboljšavami in novostmi prispevali k zniževanju izdatkov, k boljšemu gospodarjenju. Skratka – v Alplesu iščejo pota, kako delati boljše, hitreje in ceneje, kako delati smotrno, razumno in gospodarno. – **Stane Pirih**.

LIP: število predlogov se je zmanjšalo

V blejskem LIP-u se je v preteklem letu število inovacijskih predlogov

zmanjšalo. S predlogi so »sodelovali« delavci le iz treh temeljnih organizacij, medtem ko iz tozdov **Tomaž Godec, Podnart, Filbo** in Trgovina ni bilo nobenega, čeprav vemo, da so tudi tam delavci inventivni.

Janez Petrič iz tozda v Mojstrani je predlagal izdelavo šablone za narez moznikov. Gospodarska korist ni bila izračunana, ker je bil razrez moznikov le enkratno delo. Predlog se nanaša na varstvo pri delu. Predlagatelj je na podlagi samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti prejel 25 tisoč dinarjev.

Martin Žvan in Franc Dolinar iz tozda Rečica sta predlagala luženje robov pri vratih za izvoz in za domači trg s pomočjo pištole za brizganje. Strokovna komisija je njun predlog obravnavala, vendar gospodarske koristi ni izračunala, ker je poraba lužila pri brizganju nekoliko večja. Poraba krp in rokavic se sicer zmanjša, vendar je razlika premajhna. Luženje s pomočjo pištole za brizganje prispeva k izboljšanju varstva okolja, požarne varnosti in k hitrejšemu delu. Odškodnina je znašala 29.500 dinarjev.

Martin Žvan iz temeljne organizacije Rečica je predlagal postopek brizganja z uporabo pištole za luženje letvic za steklo. Strokovna komisija je ta predlog obravnavala kot koristno idejo in določila višino odškodnine – desetino povprečnega slovenskega osebnega dohodka v letu 1985 – 5.371 dinarjev.

Metka Lebar iz tozda Rečica je predlagala razpis delovnih nalogov za skupinske normative. Strokovna komisija je predlog obravnavala kot koristno idejo. Predlagateljica je dala le idejo, sodelavci pa so pomagali pri izpolnitvi dokumentacije. Višina odškodnine – 5.371 dinarjev.

Zdravko Knaflič iz skupnih služb je predlagal zamenjavo materialov namesto ultralesa pri hrbitiščih omar uporabljali površinsko obdelan lesenit (tisk). Strokovna komisija je predlog obravnavala kot koristno idejo in določila odškodnino 5.371 dinarjev.

Tomaž Puc iz tozda Rečica je predlagal izpopolnitev stroja HADI za izdelavo izvoznega prijemnika. Predlog bodo uresničili takrat, ko bo na trgu zahteva po univerzalnem podboju. Predlagatelj je za izboljšavo prejel 1.343 dinarjev.

Miha Koman iz projektivno-razvojnega biroja je izdelal inovacijo z nazivom Pokrivna šablona za univerzalno vratno krilo (levo-desno odpiranje). Komisija predloga še ni obravnavala, pripravljena pa je vsa dokumentacija za prijavo na zvezni zavod za patente v Beogradu. – **Ana Šifrer**

**MATJAŽ ČEPIN -
NOVI DIREKTOR
ŠKOFJELOŠKE JELOVICE**

V močni konkurenci se je treba nenehno truditi

Vodstvo škofjeloške Jelovice, nekdanje nadvse uspešne tovarne, ki pa jo danes pretresajo številni problemi, je aprila lani prevzel Matjaž Čepin, pred tem pet let in pol direktor Gorenjske predilnice in štiri leta predsednik škofjeloške občinske skupščine.

● **Iz politike ste se vrnil v gospodarstvo. Mnogi poti nazaj niso videli.**

»Izšel sem iz gospodarstva in v gospodarstvu tudi želim delati, čeprav vem, da mi spričo problemov, ki pretresajo gospodarstvo in še posebej lesno industrijo, ne bo lahko.«

● **Tozd Trgovina je imel ob polletju 68 milijonov dinarjev izgube. Bodo rdeče številke tudi v zaključnem računu?**

»Poslovno leto bomo verjetno sklenili s pozitivno ničlo, brez izgub torej, vendar pa o kakšnem kakovostnem poslovanju še ne moremo govoriti. Nekateri lesarji so še na slabšem, toda po teh se ne smemo zgledovati.«

● **Dolžnica, kar naša država tudi je, tepe svoje rešitelje - velike izvoznike. Kako to občuti Jelovica?**

»Lani smo na tuje prodali za poldrugi milijon dolarjev izdelkov, kar je več kot leto prej. Odpira se nam izvoz vratnih kril v Zvezno republiko Nemčijo ter montažnih hiš v Avstrijo, Zvezno republiko nemčijo in delno tudi v Združene države Amerike, vendar je dohodek pri prodaji na tuje za zdaj še skromen. V izvozu smo lani

pri vratnih krilih dosegli le 60 odstotkov domače cene, medtem ko pri montažnih hišah razlika ni bila velika. Letos bi lahko izvoz podvojili, vendar je vse odvisno od tega, če bo država dovolj spodbujala tovrstno prodajo.«

● **Jelovica se je v preteklosti hitro razvijala, zato je pri nekaterih stvareh zaostala, predvsem pri tehnološko-tehničnem posodabljanju. Lansko leto pomeni v tem oziru prelomnico, mar ne?**

»Lani smo v posodabljanje proizvodnje stavbnega pohištva in montažnih objektov vložili (po današnjih cenah) milijardo dinarjev. Naša naloga je, da letos te stroje, kupljene s pomočjo IFC kredita, stoodstotno »poženemo«. Lani smo pri tem imeli veliko problemov. Dragi stroji so namreč zaradi pomanjkanja delovne sile in iz drugih razlogov kar prevečkrat mirovali; sicer pa so tudi predragi, da bi jih lahko uporabljali le v eni delovni izmeni. S posodabljanjem tovarne bomo nadaljevali tudi letos, vendar le v okviru lastnih možnosti.«

● **V večini lesarskih delovnih organizacijah se spričo težavnih gospodarskih razmer ubadajo z vprašanjem, kako zadržati delavce, predvsem strokovnjake. Jelovica v tem ni izvzeta?**

»Fluktuacija je velika. Precej dobrih delavcev in strokovnjakov je že odšlo, ker v lesni industriji in v Jelovici, kjer so osebni dohodki za deset odstotkov pod občinskim povprečjem, niso videli perspektive. Zaposlili so se v drugih, boljše stoječih gospodarskih panogah, v raznih ustanovah, v trgovini.«

● **Težave pri oskrbi z lesom se nadaljujejo.**

»Da. Težave obstajajo. Dobimo le eno tretjino potrebne hlodovine, ostalo moramo kupovati žagan les, ki pa je bistveno dražji. Les nas bo samo letos stal okrog štiri milijarde dinarjev, zato je še kako pomembno, kaj bomo iz njega naredili, kakšen bo izplen.«

● **Samozadovoljstvo iz časov, ko s prodajo doma in na tujem ni bilo težav, se je tesarjem vsekakor maščevalo. Koliko pozornosti posvečate razvoju v Jelovici?**

»Razvoj bomo morali okrepiti. Jelovica je bila nekdanj znana po inovatorjih, medtem ko zdaj to ni več. Sicer pa trg zadnje čase ni najbolj naklonjen novostim. Zaradi manjše kupne moči prebivalstva se dobro prodajajo predvsem enostavnejši in cenejši izdelki.«

● **Že večkrat smo lahko slišali, da je razvejana maloprodajna mreža velika prednost za Jelovico. Ali to velja?**

»Res ne vem, kaj bi se dogajalo z delovno organizacijo, če ne bi imeli 21 poslovalnic po vsej Jugoslaviji. Naša naloga je, da v razvejani trgovski mreži čimprej razvijemo računalniško podprt informacijski sistem, ki nam bo lahko hitro odgovarjal na vprašanja, česa v posameznih poslovalnicah manjka, česa je preveč, kako je z zalogami...«

● **Jelovica je novo leto začela kot enovita delovna organizacija. O združitvi treh tozdov in skupnih služb so se odločili delavci na referendumu 18. decembra lani. Kakšni so bili razlogi za združitve?**

»Ugotovili smo, da so tozdi postali »delovne organizacije« v okviru delovne organizacije, da so bili tozdovski interesi nemalokrat močnejši od skupnih ciljev Jelovice, da je vsak tozd skrbel le za svoj dohodek, da se je ob tem ustvarjal tudi tako imenovani navidezni dohodek, da so zaradi razdrobljenosti nastajale težave tudi pri izvoznih poslih... Prvo leto poslovanja v enoviti delovni organizaciji bo dosti težko po eni strani zaradi sprememb v organiziranosti, po drugi plati zato, ker bo navidezni dohodek izginil in se bomo soočili z realnim finančnim stanjem.«

C. Zaplotnik

Delavski svet sozda GLG je na seji 25. novembra lani sprejel smernice plana sozda GLG za leto 1987

Izhodišče za oblikovanje smernic so Usmeritve za pripravo skupnih temeljev razvoja in plana sozd »GLG« za obdobje 1986–1990, resoluciji SFRJ in SRS za leto 1987 in drugi zaključki, ki so sprejeti za uresničitev ciljev združitve.

Z ozirom na posebne razmere v gozdarstvu, ki so posledica naravnih ujm v letih 1984–1986, planirane količine gozdnih sortimentov za leto 1987 še niso poznane.

Ugotovljeno je:

– v GG Kranj bo zelo veliko lesa listavcev in to pretežno v kvaliteti, ki ne bo primerna za žaganje;

– v obeh gozdnih gospodarstvih se predvideva velik delež poseka poškodovanih in napadenih iglavcev;

– obseg gozdne proizvodnje hlodovine iglavcev se predvideva v višini realizacije v letu 1986, celuloznega lesa iglavcev pa nekaj manj.

S planom določena blagovna proizvodnja za leto 1987 bo razporejena med članice sozd po kriterijih iz srednjeročnih usmeritev, ki so:

– hlodovina iglavcev:

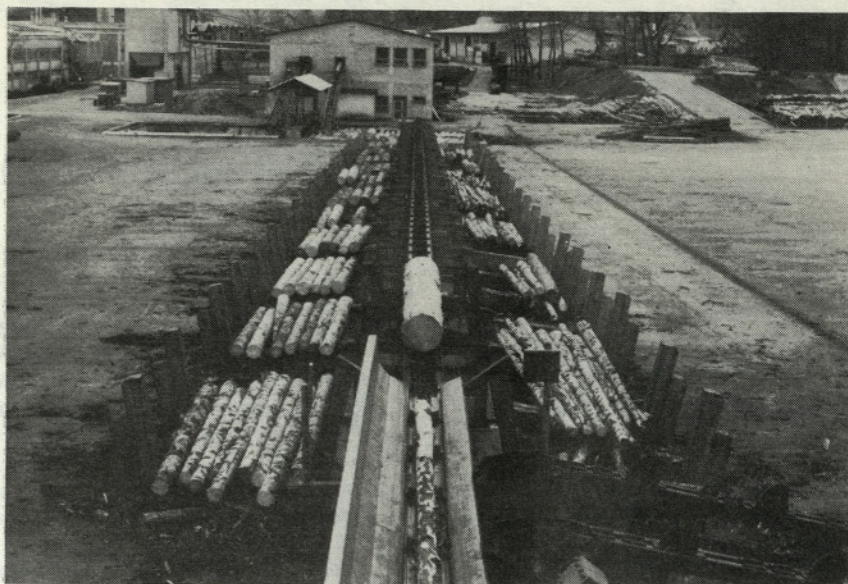
GG Kranj – Alpes	20,8 %
– ZLIT	26,3 %
– LIO-Gradisa	24,1 %
– Jelovica	28,8 %
Skupaj:	100,0 %

GG Bled – LIP Bled 100,0 %

– Vse dodatne količine napadlih gozdnih sortimentov, ki iz kakršnihkoli razlogov niso bile razporejene s planom, se obvezno ponudijo članicam sozd »GLG«, prednostno pa Jelovici.

– Planirane količine hlodovine listavcev se razporedijo med članice sozd v enakih deležih kot v planu za leto 1986.

– Planirane količine celuloznega lesa za Aero Medvode so enake dosedanjim povprečni realizaciji GG Bled in GG Kranj (ne upoštevajo se povečane količine zaradi vetroloma). Vse količine nad planom se ponudijo Aero

LIP – mehanizirano lesno skladišče

Medvode, ki jih je tudi obvezen sprejeti.

Z višjim vrednotenjem boljše kvalitete lesa in nižjim vrednotenjem slabše bomo stimulirali večjo dobavo kvalitetnejšega lesa iz obeh sektorjev. Vse članice bodo izvajale sprejete sklepe in zaključke za dvig kvalitete.

Oskrba Jelovice z žaganim lesom in Aero Celuloze Medvode z lesnimi ostanki se opredeli v enakih količinah, kot je bilo planirano v letu 1986.

Za zagotavljanje sredstev gozdnima gospodarstvom za program biološke reprodukcije in sanacijo sestojev (enostavne in razširjene) in za izgradnjo potrebnih gozdnih cest in vlak bomo zagotavljali dodatna sredstva:

a) od porabnikov lesa

b) iz prispevkov širše družbene skupnosti (razbremenjevanje biološke amortizacije kot obveznost gozdarstva, razbremenjevanje cene lesa za del biološke amortizacije)

c) s krediti za skupne programe gozdarstva in porabnikov lesa.

Združevali bomo sredstva iz obveznosti za posojilo za hitrejši razvoj za projekte članic oz. za projekte v interesu članic.

Glede na vedno težji gospodarski položaj lesarstva in gozdarstva bomo usmerjali sredstva, ki so obveznost za rezervne sklade za pokrivanje izgub DO, članic sozd.

Za uresničevanje investicijskih namer članic bomo združevali sredstva v skladu s potrebami, interesi in možnostmi.

Konkretizacijo točk 5, 6, 7 in 8 bomo opredelili v letnem planu sozda in planih delovnih organizacij.

Konvertibilni izvoz bomo povečali v skladu s sprejetimi spodbujevalnimi ukrepi za ohranjanje oz. povečanje

tega izvoza. Vključevanje v skupne programe za povečanje proizvodnje in povečani izvoz bomo opredelili v letnih planih in s samoupravnim sporazumom, z nosilci programov AKA, izvoz hiš v ZDA in izvoz pohištva v Zahodno Evropo. Potrebne materialne osnove, ki jih bomo lahko in morali zagotavljati v sozdu bomo opredelili z letnimi plani.

Če bomo ugotovili, da je smotno ugotavljati in voditi »dprp« za leto 1987 na ravni sozda, bomo dosedanj način temu prilagodili.

Pospeševali bomo:

– akcijo, da se v sanacijo gozdov vključi širša družbena skupnost, predvsem pa DO, ki so največji onesnaževalci okolja;

– predelavo lesa iz gozdne proizvodnje slučajnih pripadkov;

– program INTERIER;

– razvoj, proizvodnjo in prodajo tapetniških izdelkov ZLIT v sodelovanju v Alplesom;

– sodelovanje Jelovice in LIP za povečan dohodkovno zanimiv izvoz vratnih kril, Jelovice in Gradisa za povečan plasma montažnih hiš, itd.;

– usklajeno proizvodnjo in trženje embalaže.

Za hitrejšo sanacijo delovnih organizacij v izgubi ali težav v posameznih programih bomo združevali in izkoriščali strokovno znanje in rešitve vseh članic.

Z aktivnejšim delom posebne finančne službe bomo izkoriščali obstoječe in dodatne finančne potenciale, ki jih taka povečana aktivnost lahko pridobi tudi iz zunanjih virov.

Zagotovili bomo objektivni in dolgoročno naravnan pristop pri izdelavi analize o novi organiziranosti sozda in pri sprejemu zaključkov ter tudi uresničevanje teh zaključkov.

V JELOVICI SO LANI VLOŽILI V
POSODOBITEV PROIZVODNJE
730 MILIJONOV DINARJEV

Z novimi stroji odpraviti ozka grla

Jelovica je po letu 1977 malo vlagala v posodobitev proizvodnje. Kupovala je le posamezne stroje, s katerimi je nadomeščala izrabljene in delno povečevala zmogljivosti. Stara oprema, namenjena predvsem za velikoserijsko proizvodnjo, ni omogočala hitrega prilagajanja tržnim razmeram in potrebam. Prihajalo je do ozkih grl pri pripravi lamiliranih elementov za proizvodnjo stavbnega pohištva, do zastojev v proizvodnji in do drugih slabosti. Elemente so kupovali pri drugih dobaviteljih; ob tem pa so se jim ponujale izvozne možnosti, ki pa jih spet zaradi ozkih grl niso mogli izkoristiti.

Vse to je vplivalo na odločitev Jelovice za večji nakup strojne opreme. Ugodna prilika se jim je ponudila z razpisom mednarodnega posojila IFC. Zaposila je za milijon dolarjev, dobila je 2,8 milijona mark. Maja 1985 so izbrali opremo, čez nekaj mesecev so se med možnimi dobavitelji odločili za nemško firmo Dimter. Vse oprema, razen linije za profiliranje vratnih kril, je bila dobavljena februarja in marca lani.

V Jelovici so morali še pred nameščanjem opreme pridobiti ustrezne načrte, opraviti gradbena, instalacijska in druga pripravljala dela ter nakupiti nekaj strojev in naprav (kompresor, nanašalec lepila...). Pri nameščanju opreme je sodelovalo veliko strokovnjakov, med katerimi je vsak imel natančno določene naloge. Delo je bilo uspešno končano - tu pa so se težave pravzaprav šele začele. Z linijo HK 800 je bilo nemalo sitnosti zaradi slabe kakovosti izdelanih elementov. Dobavitelj je sicer slabosti odpravil, vendar je prišlo do zastojev v proizvodnji.

Tozd Proizvodnja stavbnega pohištva je dobil sodobno linijo za dolžinsko spajanje lesa, novo linijo za obdelavo okenskih profilov, linijo za profiliranje vratnih kril in novo stiskalnico; tozd Gradnja montažnih objektov pa liniji za dolžinsko in slojasto spajanje lesa ter profilni stroj z dvema skobeljnima glavama.

Janez Malovrh

TUDI TO SE ZGODI

Lesarji tožili vlado in banko

Sozd GLG ima z izvoznimi in drugimi spodbudami slabe izkušnje. To tudi ni nenavadno, saj je moral skupaj z drugimi lesarji, ki delujejo pod okriljem sozdov, tožiti republiški izvršni svet in banko za obljubljene (in neizplačane) spodbude. Pri vladi so se za denar obrisali pod nosom, z banko so se dogovorili, da bo obveznosti poravnala. Pa pojdimo po vrsti. Konvertibilni izvozniki naj bi v letu 1985 dobivali tri vrste republiških spodbud: A stimulacije za redni konvertibilni izvoz izdelkov višje stopnje obdelave, B stimulacije za večji konvertibilni priliv in devizni iztržek (v primerjavi z letom 1984) ter C stimulacije - 60-odstotno »šticungo« za 6 odstotkov deviznega priliva, ki so ga odstopili banki za zmanjšanje deviznega neravnovesja oziroma za poravnavo obveznosti republike Slovenije za objekte splošnega družbenega in posebne gospodarskega pomena.

Denar za izplačilo B stimulacij so prispevale vse gospodarske organizacije združenega dela v Sloveniji in se je zbiral v samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino (siseot). Ko so lesarji, med njimi tudi sozd GLG, vložili zahtevek za izplačilo B izvoznih spodbud, se je izkazalo, da ni denarja. Delegati skupščine siseota so namreč zbrana sredstva »namenili« za reševanje velikih zgbarskih sistemov (IMV, Gorenje...), ker so jim odgovorni razložili, da se je nabralo več denarja, kot je zahtevkov, in da bi bilo nesmiselno, da bi denar »ležal« na žiro računu... Nazadnje s spodbudami ni bilo nič.

Lesarji so pod vtisom, da so jih v republiki okrog prinesli, demonstrativno tožili siseot oziroma po njegovi ukinitvi republiški izvršni svet. Tožbo so vložili pri temeljnem sodišču v Ljubljani. Po več sestankih s predstavniki slovenske vlade, ko se je izkazalo, da ni nobenih možnosti za izplačilo spodbud, so od tožbe odstopili. V drugem primeru, pri C stimulacijah, pa so uspeli in so se z banko dogovorili, da bo z različnimi oblikami poravnala »šticungo«. Članice sozda GLG naj bi dobile 18 milijonov dinarjev.

Lesarji, ki se že sami kopljejo v izgubah ali so tik na meji še donosnega poslovanja, se ob takšnem ravnanju (izigravanju) opravičeno sprašujejo: bomo tudi zato, ker rešujemo druge »sisteme« sami zabredli v še večje težave; le kdo bo pomagal nam, če se bomo znašli v podobnem položaju...

C. Zaplotnik

PONOVLJENI REFERENDUM USPEL

Zlit enovita delovna organizacija

V predlanski tretji številki glasila sozd GLG smo že poročali o rezultatih referenduma za združitev tozdov v enovito delovno organizacijo in tudi o tem, da so delavci v tozdu Žaga glasovali proti. Na ponovljenem referendumu 15. maja lani je za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi tozdov Žaga, Lesna predelava in Pohištvo-tapetništvo in o prenehanju delovne skupnosti skupnih služb glasovalo 23 delavcev ali skoraj 64 odstotkov.

V času od 22. septembra do 29. oktobra so bili v javni razpravi samoup-

ravni splošni akti enovite delovne organizacije, izveden je bil volilni postopek in referendum, na katerem je 84 odstotkov delavcev glasovalo za statut enovite delovne organizacije, 84 odstotkov za pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo (I. del), 83 odstotkov za samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev delovne organizacije in 82 odstotkov za pravilnik o reševanju stanovanjskih problemov. Sprejeli so pravilnik o delovnih razmerjih in o osebnih prejemkih, izvedli so volitve v samoupravne organe, imenovali delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Vse je potekalo po načrtu in tako, kot so se dogovorili.

Zlit je začel delovati kot enovita delovna organizacija s 1. januarjem 1987.

Peter Jocič

IZ DELA IN ŽIVLJENJA NAŠIH
ČLANIC

Aero: Salko Čehić – novi predsednik mladinske organizacije

V Aerovi Tovarni celuloze in papirja v Medvodah so za novega predsednika osnovne organizacije ZSMS izvolili 25-letnega Salka Čehića. Salko je že takoj po končani osemletki prišel v Ljubljano iz Skucanega Vakufa v Bosni in Hercegovini. Jeseni 1979. leta je uspešno končal poklicno papirniško šolo, potem pa se je zaposlil kot belilec v Aerovi tovarni v Medvodah. Od 1978. leta dalje je tudi član zveze komunistov.

Salko upa da mu bo ob podpori vseh mladih iz tovarne uspelo uresničiti sprejeti program dela in da se bodo v dejavnost vključili tudi tisti, ki so doslej stali le ob strani. – **Cveta Robas**

GRADIS LIO: Albinu Peternelju Gradisova nagrada

V delovni organizaciji Gradis so na 4. seji delavskega sveta 6. novembra lani podelili Gradisove nagrade in

diplome. Med 12 dobitniki nagrad je tudi 53-letni Albin Peternelj, voznik viličarja v Gradisovem tozdu LIO Škofja Loka. Sodelavci ga poznajo kot vestnega, izredno natančnega in skrbnega delavca, ki vzorno vzdržuje stroj. Manjše napake poskuša odpravljati sam. V svoji dolgoletni praksi ni imel nobene nesreče pri delu. Med delavci je zelo priljubljen.

GG BLED: še zadnji so se preselili v dolino

Gozdni delavci tozda Gozdarstvo Pokljuka, ki so med vsemi najdlje vztrajali v delavskem centru, na Mežakli, so se 1. septembra preselili v novo-zgrajeno poslovno-stanovanjsko stavbo v Spodnje Gorje; v njej pa so dobili stanovanja tudi nekateri delavci iz tozda Gozdnogradbeništvo ter iz toka-delovne enote Radovljica. Stavba ustreza hotelu B kategorije. V kleti je jedilnica za 55 oseb ter kuhinja z zmogljivostjo 250 obrokov na dan. Topli obrok namreč pripravljajo tudi za delavce iz tozda Avtoprevoznništvo in mehanične delavnice ter za delovno skupnost skupnih služb.

LIP: vlaganja v opremo

V LIP-u bodo letos posodobili lakirnico pohištva v tozdu Tomaže Godec v Bohinjski Bistrici, nabavili opremo za proizvodnjo opažnih nosilcev v

tozdu Rečica, lotili se bodo druge faze modernizacije računalniške opreme, načrtujejo pa tudi izgradnjo proizvodno-projektivnega tržnega centra na Bledu.

GG BLED: o gozdnih učnih poteh

Splošno združenje gozdarstva in lesarstva Slovenije ter Biotehniška fakulteta sta konec novembra v sodelovanju z inštitutom za gozdno in lesno gospodarstvo in zavodom za šolstvo SR Slovenije pripravila v Radovljici republiški seminar o gozdnih učnih poteh v Sloveniji. Enega od referatov (Kaj je gozdna učna pot) je pripravil tudi Nikolaj Lapuh iz blejskega gozdnega gospodarstva. Šestdeset udeležencev seminarja se je z zanimanjem ogledalo učno pot v Predtrškem gozdu.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev nagradne križanke, ki je objavljena na naslednji strani, pošljite na naslov: Sozd GLG, 64240 Radovljica, Kranjska 13, do 15. februarja. Za pravilno rešeno in pravočasno prejeto nagradno križanko bomo med reševalci izžrebali osem nagrad, ki so jih prispevale naše članice.

1. nagrada: vratno krilo – LIP Bled

2. nagrada: vratno krilo – Jelovica Škofja Loka

3. nagrada: 1 m³ bukovih drv – GG Kranj

4. nagrada: 1 m³ bukovih drv – GG Bled

5. nagrada: klubska miza – palisander – Alples Železniki

6. nagrada: zložljiva stolica – LIO Gradis Škofja Loka

7. nagrada: 2 prostorninska metra žaganja – ZLIT Tržič

8. nagrada: proizvodi Aera – Aero, TOZD Medvode

Planinski izlet na Ratitovec

Na pobudo športnih referentov članic sozda GLG je bilo septembra prvo srečanje planincev sozda na Ratitovcu. Pohoda od tovarne Alples v Želez-

nikih do Prtovča, Razorja in odtod na vrh Ratitovca se je udeležilo petdeset planincev iz Jelovice, Aera Medvode, Gradisa, GG Kranj, Alples in iz sozda. Lani je bil organizator srečanja Alples, letos bo pohod, ki bo odslej tradicionalen, pripravila škojeloška Jelovica. – **Dušan Hafner**

Glasilo sozda GLG ureja **uredniški odbor**: Stane Bokal (Jelovica), Irena Lušina (Alples), Karmen Dovč (Aero Medvode), Zoran Rautner (GG Kranj), Zdravko Silič (GG Bled), Peter Debelak (LIP), Peter Jocič (Zlit) in Franc Kumer (Gradis LIO).

Glavni in odgovorni urednik: KOS ANTON

Tisk: Aero, tozd Grafika

Naslov uredništva: Sozd GLG, 64240 Radovljica, Kranjska 13

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

<p>1 sretna nova godina gl iahr glückliches neujahr ear happy new year) buon anno innee bonne annee ano nuevo feliz ano happy leto</p>				TVORNICA, FABRIKA	IMFR. PISAT. ZOLATA	DAVEK V FEVD. TURČIJI	NOVO MESTO	PRIPAD- NIK INK- OUSKEGA NARODA	PLUTO- VINA	TELESNA ŠIB- KOST						
				DELOVNI NAČIN, POSTOPEK									JADR. MORJE	ALBANIJA	MAKED.	
				DIŠEČ VONDI, OKNAHGA										KRIST RIMSKI CESAR	NADUHA	
				IZVID, IZVOR						IERITA ZEMLJA OBNAKA ZA NEŽI						
				FILM. IGR. LADD TVORB. V KOBAS-JAM							RUS. ŠRI VLEMOJS (PAUL) ODPRIJE					
									DEL NOQE NAVIQ. NAPRAV.							
SPECIALIST ZA ONKOLOGIJO	MORSKA RIBA (KONZER)	3	KRAJ S. OD ZADRA PLUG				1987	TRO- CENIL PRETUDA								
JAHALNI PRIPOMOČ NA ŠKORNJIH						NARKOZA OPOJ	ŽREVAJ J. AHER. PETER FONDA									
PRIRODA, NATURA						PLEMISKI SLUŽBANI POVRŠINI. ANGL. NEBA				GLIVICA ZA VEHA- JANJE TESTA	SUKRAJ - NOST	TVORBA V PAUJLU				
ŽENSKO OBLA- ČILO						ANTIČNA GLIN. POS. JANEZ LOGAR				KESANJE ČRNO VINO IZ VISA						
OSKAR DEV		JULENO DREVO IZBIRALEC ODBIRALEC					PREBIVA- LKA ŽIRAV 1									
GOZDNI PRIDE- LEK			PRVINA MESTO V VIPAVSKI DOLINI						ZANKA, NASTAVA NAGUŠA- NOST KOLA							
SOL OLJNE KISLINE						POŠIBO VANDOST PUCCINI - JEVA OPERA						60 MINUT				
VESLAČ NA GALEJI						REVA V ZRN. DESNI PRITOK MOZELE	KARTA PRI TAROKU LJUDSKA REPUBLIKA				ROTENI DEL QDDE					
MOSLAVINA POMOVAČA PAVRAC SISAK NOVSKA	EDGAR DEGAS DELAVER V KOUSARNI KMET (STARINSK)		BRUSNI KAMEN KIKINDA					DOLINA POD TRIGLA- VOM	VODNI GLODALEC PREDSTOJ. SANOŠTANA							
MANJŠA KOTVA							ŽBOR			PEVKA PRODNIL TETA						
MOŠIBO IME			ZAPORNIK KODALNI OTOK				IZBRANA DBUŽBA	SNEŽNI ZAJET PRODAJNA RAZSTAVA				PIŠČAL- KA LISTNA- TO DREVO				
CILJ PRI STRELI- ANJLU						AVGUST ŽIGON	LESNOVAC DEŠNI PRITOK DRINE		BIVORO- ZEC FILM. IGR. GARDNER							
IVAN TAVČAR		SOSEBNA DRŽAVA MAX ERNST							RAZSTOPI- NA SADNE- GA IZULE- ČKA							
RAZNO- ŽITEV									HLAD ZA SEKANJE							
POVRŠI- NA, OBMOČJE						MATI			SLANO JEZERO V SOBJETSKI OSR. AZIJI							